

Erikoissairaanhoidon hoitoindikaatiot nuorisopsykiatriassa

Päädiagnoosi:	Lisädiagnoosit:				Pisteytys
Kriteeri	Vakavuus / voimakkuus				Erikoissairaanhoidon nuorisopsykiatriseen hoitoon kuuluvat nuoret, joille 1. Voidaan asettaa tautiluokituksen mukainen psykiatrinen diagnoosi JA 2. jotka saavat 50 tai enemmän pistettä seuraavista:
	Ei lainkaan	Lievä	Kohtalainen	Vakava	
I Oireet ja riskit					25 pistettä
Vaara itselle					Ainakin yksi oire tai riski on vakava tai kohtalainen
Vaara muille					
Psykoottiset oireet					
Kehitys ikätasoon nähden: viivästyminen tai sen uhka					
Sisäänpäin suuntautuneita oireita (kuten masennus, ahdistuneisuus, poikkeava ja vahinkoa aiheuttava syömiskäyttäytyminen)					
Ulospäin suuntautunut tai tuhoava käyttäytyminen (kuten väkivaltainen, poikkeavan aggressiivinen tai uhmakas käyttäytyminen, tulipalojen syttytely, vahingoittava seksuaalikäyttäytyminen)					
Haittaa aiheuttavaa päihteiden käyttöä					
II Toimintakyvyn aleneminen					25 pistettä
Toimintakyky on alentunut koulutyössä					Ainakin yhdellä toimintakyvyn alueella alenema tai ongelmat ovat kohtalaisia tai vakavia (CGASissa /GAFissa luokat 41-50 ja <40)
Toimintakyky on alentunut sosiaalisissa ja ystävyyssuhteissa					
Toimintakyky on alentunut kotiympäristössä ja suhteessa vanhempiin					
Toimintakyky on alentunut iänmukaisessa itsestä huolehtimisessa					

Nuori eristäytyy kotiin, syrjäytymiskehitys alkamassa					
CGAS / GAF -arvio	>60	51–60	41–50	<40	
III Muut keskeiset riskitekijät					20 pistettä Ainakin yksi muu keskeinen riskitekijä on vakavan tasoinen 10 pistettä Ainakin yksi muu keskeinen riskitekijä on lievä tai kohtalainen
Ongelmia perheen kyvyssä tukea nuorta					
Nuorella on sopeutumisvaikeutta aiheuttava tai psykiatrinen hoitoa mutkistava ruumiillinen sairaus					
Nuorella on kaksi tai useampia samanaikaisia mielenterveyden häiriöitä					
Vanhemman vakava mielenterveyden häiriö					
Psykiatrinen samanaikaissairastavuus					
IV Ennuste ilman erikoistason psykiatrista hoitoa	Hyvä	Kohtalainen	Huolestuttava	Huono	40 pistettä: Huono 25 pistettä: Huolestuttava

Liite:

C-GAS Psyykkisen tilan arviointi nuoruusikäisille

Arvioi nuoren toimintakykyä C-GAS-asteikolla arviointihetkeä edeltävän viikon alimman tason mukaisesti. Huomioi psykologinen ja sosiaalinen toimintakyky kuvitellulla jatkumolla, missä psyykkinen terveys ja sairaus ovat äärikohdissa. Somaattisista tai ympäristösyistä johtuvia toimintakyvyn laskuja ei huomioida.

100 – 91	Erittäin hyvä toimintakyky useilla alueilla (kotona, koulussa, tovereiden kanssa), elämän ongelmat eivät näytä aiheuttavan vaikeuksia. Toiset haluavat mielellään olla tämän lapsen tai nuoren kanssa hänen monien positiivisten ominaisuuksiensa takia. Ei oireita.
90 – 81	Ei oireita tai vähäiset oireet (esim. lievä hermostuneisuus ennen kokeita), kaikissa suhteissa hyvä toimintataso, kiinnostunut monista asioista ja paneutuu niihin, sosiaalisesti pärjäävä, yleensä elämänsä tyytyväinen, ainoastaan arkipäiväisiä ongelmia ja huolia (esim. tilapäisiä ristiriitoja muiden perheenjäsenten kanssa).
80 – 71	Jos oireita esiintyy, ne ovat tilapäisiä ja psykososiaalisiin stressitekijöihin nähden odotettavissa olevia (esim. keskittymisvaikeuksia perheiden jälkeen), vain vähäinen toimintakyvyn heikentyminen sosiaalisissa suhteissa tai koulussa tai opiskelussa (esim. tilapäisesti jäljessä koulutyössä).
70 – 61	Joitakin lieviä oireita (esim. mielialan lasku tai lievä nukahtamisongelma) tai joitakin vaikeuksia kyvyssä toimia sosiaalisissa suhteissa koulussa tai opiskelussa (esimerkiksi tilapäistä koulupinnausta tai varastelua oman perheen piirissä); pääasiallisesti suhteellisen hyvin toimiva, on merkityksellisiä suhteita muutamiin henkilöihin.
60 – 51	Kohtalaisia oireita (esim. lattea tunteiden ilmaisu tai monimutkainen puhe tai yksittäiset paniikkikohtaukset) tai kohtalaisia vaikeuksia kyvyssä toimia sosiaalisissa suhteissa tai koulussa tai opiskelussa (esim. vain vähän ystäviä tai ristiriitoja tovereiden kanssa koulussa tai työssä).
50 – 41	Vakavia oireita (itsemurha-ajatuksia tai vaikeita pakko-oireita tai toistuvia näpistelyjä) tai toistuvia näpistelyjä tai vakavasti alentunut kyky toimia sosiaalisissa suhteissa tai koulussa tai opiskelussa (esim. ei ole ystäviä tai keskeyttää koulunkäynnin tai opiskelun, ei pysy työssä).
40 – 31	Joitakin häiriöitä realiteettitestauksessa ja kommunikaatiokyvyssä (esim. ilmaisee ajoittain itseään epäloogisesti tai epäselvästi tai epäasiallisesti) tai selviä toiminnan häiriöitä useilla alueilla, kuten koulussa tai opiskelussa tai suhteissa perheenjäseniin tai arvostelukyvyssä tai ajattelussa tai mielialassa (esim. masentunut lapsi välttelee ystäviään tai laiminlyö velvollisuuksiaan perheessä tai ei suoriudu koulu- tai opiskelutehtävistään tai ryhtyy jatkuvasti tappelemaan itseään nuorempien lasten kanssa tai epäonnistuu koulussa tai on kotona uhmaisen ja torjuva).
30 – 21	Harhaluulot ja aistiharhat vaikuttavat merkittävästi käyttäytymiseen tai vakavasti alentunut kommunikaatio- tai arvostelukyky (esim. ajoittain hajanainen tai käyttäytyy hyvin epäasiallisesti tai jatkuvia itsemurha-ajatuksia) tai kyvyn toimimaan lähes kaikilla alueilla (esim. makaa sängyssään kaikki päivät, tai ei käy koulua tai ei opiskele tai ei ole harrastuksia tai ei ystäviä).
20 – 11	On jnk l vaara, että lapsi tai nuori vahingoittaa itseään tai muita (esim. itsemurhayritys ilman selvää kuolemantoivetta tai usein väkivaltainen tai maanisesti kiihtynyt) tai ei kykene ajoittain huolehtimaan omasta siistiydestään (esim. tuhrii ulosteella) tai vakava kommunikaatiokyvyn häiriö (esim. enimmäkseen sekava, tai mutistinen, puhumaton).
10 – 1	Jatkuva vaara, että lapsi tai nuori aiheuttaa itselleen tai muille vahinkoa (esim. toistuva väkivaltaisuus) tai jatkuvasti kykenemätön huolehtimaan omasta siisteydestään tai vakava itsemurhayritys, johon liittyy kuolemantoive.